

ОСНОВИ ЕКОНОМІКИ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

1. Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>10 Природничі науки</i>
Спеціальність	<i>105 Прикладна фізика та наноматеріали</i>
Освітня програма	<i>Прикладна фізика</i>
Статус дисципліни	<i>Обов'язкова (цикл загальної підготовки)</i>
Форма навчання	<i>Очна (денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>3 курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>60 годин (2 кредита ЕКТС)</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік, МКР</i>
Розклад занять	<i>Лекції та практики через тиждень (для денної форми)</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор: к.е.н., ст.викладач, Обелець Тетяна Володимирівна, пошта obelectv@ukr.net</i> <i>Години для комунікації: з 10.00 до 16.00 з понеділка по четвер</i>
Розміщення курсу	<i>https://classroom.google.com/u/1/c/MTczNjk4NzUyMjk2</i>

2. Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Дисципліна передбачає формування економічних знань, умінь і здатностей майбутніх фахівців для ефективної господарської діяльності підприємств за видами економічної діяльності.

Метою дисципліни є формування у студентів економічної складової професійної підготовки майбутніх фахівців, яка інтегрує їх здатності:

аналізувати фактори суспільного виробництва та узагальнювати ознаки економічних систем;

обґрунтовувати результати економічної діяльності підприємства в умовах ринку;

аналізувати макроекономічні проблеми національної економіки;

досліджувати процеси ефективної організації та планування виробництва;

здійснювати техніко-економічні обґрунтування виробничих процесів;

Основні завдання дисципліни. Згідно з вимогами навчальної програми студенти після засвоєння навчальної дисципліни мають продемонструвати такі результати навчання:

уміння:

застосовувати методи оцінки економічних показників економічного аналізу в сфері професійної діяльності;

обчислювати основні техніко-економічні показники діяльності підприємства;

обґрунтовувати економічну частину дипломного проекту бакалавра, спеціаліста, магістерської дисертації;

знання:

теоретичних засад функціонування підприємства;

складу матеріальних, трудових і фінансових ресурсів промислового підприємства;

показників ефективного використання ресурсів промислового підприємства;

механізм ціноутворення, форми оплати праці;

основні показники господарської діяльності підприємства за видами економічної діяльності;

Програмні компетентності та результати вивчення дисципліни:

ЗК 11 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні на основі економічних знань і умінь.

ЗК 13 Здатність критично оцінювати результати своєї діяльності в професійній сфері, навчанні і приймати обґрунтовані рішення з урахуванням наукових, соціальних, етичних, правових, економічних аспектів, зокрема економічні результати своєї діяльності в професійній сфері, навчанні для прийняття зважених рішень.

ПРН 13 Оцінювати фінансові, матеріальні та інші витрати, пов'язані з реалізацією проектів у сфері прикладної фізики, соціальні, екологічні та інші потенційні наслідки реалізації проектів, зокрема оцінювати ефективність фінансових, матеріальних витрат та потенційні економічні наслідки реалізації проектів.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Дисципліна належить до циклу дисциплін обов'язкової підготовки. Дисципліна має зв'язок з соціально-гуманітарними, філософськими, психологічними, правовими навчальними дисциплінами та економічним обґрунтуванням до економічної частини атестаційної роботи фахівців освітнього ступеня «бакалавр» технічними факультетами (інститутами) КПІ ім. Ігоря Сікорського. Дисципліна забезпечує прикладні дисципліни навчального плану освітнього ступеня «бакалавр».

3. Зміст навчальної дисципліни

<i>Перелік розділів і тем</i>
<i>Розділ I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІКИ</i>
<i>Тема 1. Предмет та етапи розвитку економічної теорії. Функції та методи економічної теорії.</i>
<i>Тема 2. Основи суспільного виробництва. Економічні системи. Власність в економічній системі. Природно-виробничі ресурси України.</i>
<i>Тема 3. Товар і гроші. Ринок як форма організації суспільного виробництва. Попит і пропозиція, ринкова рівновага.</i>
<i>Тема 4. Конкуренція та інфраструктура ринку електроніки.</i>

Тема 5. Макроекономічні проблеми економічної теорії: макроекономічна нестабільність, економічні цикли, безробіття та інфляція. Механізм макроекономічного регулювання.

Розділ II. ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА

Тема 6. Підприємство як суб'єкт господарювання. Економічний механізм діяльності підприємства.

Тема 7. Основні та оборотні засоби підприємства. Нематеріальні активи підприємства.

Тема 8. Кадри та продуктивність праці. Організація оплати праці на підприємстві. Мотивація праці

Тема 9. Витрати виробництва та собівартість продукції на підприємствах, що працюють на ринку. Ціни та ціноутворення підприємства в умовах ринку.

4. Навчальні матеріали та ресурси

1. Базова література:

3. *Базилевич В.Д. Економічна теорія.: Політекономія. К.:Знання, 2006, - с. 631. ISBN 9663461985*
4. *Національна економіка: Підручник – 2-ге видання / За ред.. проф., к.е.н. П.В. Круша. – К.: Каравела;*
5. *Піча Ю.В., 2009. – 416 с. ISBN: 966-96076-7-6.*
6. *Основи економічної теорії [Текст] : навч. посіб. / за заг. ред. П. В. Круша, В. І. Депутат, С. О. Тульчинської . – К. : Каравела, 2008. – 448 с.*
7. *Основи економічної теорії. За ред. С.В Мочерного. К.: Академія, 2009 – с. 504, ISBN 9789665802754*
8. *Основи економічної теорії [Текст] : підруч. / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Л. С. Шевченко. – Х. : Право, 2008.– 448 с.*
9. *Основи економічної теорії [Текст] : підруч. / за наук. ред. проф. В. Г. Федоренка. – К. : Алерта, 2007. – 519 с.*
10. *Основи економічної теорії у структурно-логічних схемах [Текст]: навч. посіб. / за заг. ред. Л. С. Шевченко. – Х. : Право, 2010. – 144 с.*
11. *Економіка підприємства. Курс лекцій: У 2-х книгах / під заг. ред. П.В. Круша, К.В. Шелехова. – К.: НТУУ «КПІ», 2012. Кн. 1 Структура, продукція, ресурси. Частина 1. – 308с.*
12. *Економіка підприємства. Курс лекцій: У 2-х книгах / під заг. ред. П.В. Круша, К.В. Шелехова. – К.: НТУУ «КПІ», 2012. Кн. 2 Теорія і практика господарювання. Частина 1. – 342с.*
13. *Економіка підприємства: Навч. пос. / За заг. ред. В.Г. Герасимчука, А.Е. Розенплентера. – К.: ІВЦ Видавництво «Політехніка», 2003. – 264 с. - Бібліогр. с 261.*
14. *Економіка підприємства: Навч. посіб. / А.В. Шегда, Т.М. Литвиненко, М.П. Нахаба та ін.; За ред. А.В. Шегди. - 2-ге вид., стер. - К.: Знання-Прес, 2002. – 355 с.*
15. *Економіка підприємства: навчальний посібник / за заг. ред. П.В. Круша, В.І. Подвігіної, Б.М.Сердюка– К.: Ельга-Н, КНТ, 2007. – 780с.*
16. *Економіка підприємства: Підручник / Грещак М.Г., Колот В.М., Наливайко А.П. та ін.; За аг. Ред. С.Ф. Покропивного. – Вид. 2-ге, перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2004. – 528 с.*
17. *Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 488 с.*

18. Тян Р.Б., Багрова І.В. Організація виробництва: Навчальний посібник / За ред. проф. І.В. Багрової – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 260с.

2. Додаткова література:

1. Основи економічної теорії [Текст] : підруч. / за ред. Ю. В. Ніколенка. – 3-тє вид. – Київ : ЦУЛ, 2003. – 540 с.
2. Петруня, Ю. Е. Основы экономической теории [Текст] : учеб. пособие / Ю. Е. Петруня, А. А. Задоя. – К. : Знання, 2008. – 420 с.
3. Афанасьєв М.В., Гончаров А.Б. Економіка підприємства. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. / За редакцією проф. М.Ф. Афанасьєва. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2003. – 410с.
4. Володькіна М.В. Економіка промислового підприємства. Навч. посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. 280с.
5. Економіка підприємства. Збірник практичних задач і конкретних ситуацій. Навчальний посібник (С.Ф. Покропивний, Г.О. Швиданенко, О.С. Федонін) – К.: КНЕУ, 2000. – 328с.
6. Економіка та організація виробництва: Метод.вказівки до викон. організац. – екон. Розділу дипломн. проектів і курсових робіт для студ. ф-ту електроніки/ Уклад.: В.П. Пашін, В.В. Романов, Н.В. Єгорова. – К.: НТУУ “КПІ”, 2011. – 118с.
7. Круш П.В., Клименко О.В., Подвігіна В.І., Гулевич В.О. Капітал, основні та оборотні засоби підприємства. Навчальний посібник. – К.: Цент учбової літератури, 2008. – 328 с.
8. Методичні рекомендації до виконання курсової роботи з курсу «Економіка та організація підприємства». К.: НТУУ(КПІ), 2008.
9. Організація виробництва: Навч. посіб. / В.О. Онищенко, О.В. Редкін, А.С. Старовірець, В.Я. Чевганова. — К.: Лібра, 2005. — 336 с.
10. Подвігіна В.І., Гулевич В.О. Організація виробничого процесу в часі та просторі. Потокове виробництво. Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 136 с.
11. Іванова В.В. Планування діяльності підприємства: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 472 с.
12. Єгупов Ю.А. Організація виробництва на промисловому підприємстві. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 488с.
13. Онищенко В.О., Редкін О.В., Старовірець А.С., Чевганова В.Я.. Організація виробництва. Практикум: Навч. посібник. – К.: Лібра, 2005. – 376с.

3. Інформаційні ресурси:

1. Урядовий портал [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
2. Статистика СНД [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.cisstat.com>
3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Верховна Рада України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
5. Кабінет міністрів України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
6. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.minfin.kmu.gov.ua>
7. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/>
8. Міністерство аграрної політики та продовольства України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.minagro.gov.ua>

9. Міністерство енергетики та вугільної промисловості України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.mre.kmu.gov.ua>
10. Міністерство інфраструктури України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mtu.gov.ua>
11. База нормативних актів України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua>
12. Офіційний бюлетень поточного законодавства України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ovu.com.ua/articles>
13. Українське законодавство та правові інформаційні ресурси [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.liga.net>
14. Роботи відомих економістів (витяги з першоджерел) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://gallery.economicus.ru>
15. Національна бібліотека ім. Вернадського (електронний каталог наукової періодики) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/portal/>
16. Державна установа "Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України" [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.smida.gov.ua>
17. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ssmc.gov.ua>
18. Інтернет-портал для управлінців [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.management.com.ua/>
19. Портал "Корпоративний менеджмент" [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.cfin.ru/>

19. Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Лекції, практичні заняття, виконання аналітично-розрахункових завдань, дискусії, ділові ігри, аналіз конкретних ситуацій, командна робота, виконання модульної контрольної роботи.

6. Самостійна робота студента

До самостійної роботи студентів відносимо: підготовку до аудиторних занять, проведення розрахунків за первинними даними, отриманими на практичних заняттях, розв'язок задач, підготовка до модульної контрольної роботи та заліку. Відповідно до навчального плану на самостійну роботу відводиться 24 години.

20. Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Ключовими заходами при викладанні дисципліни є ті, які формують семестровий рейтинг студента.

Студенти мають своєчасно виконувати завдання відповідно до умов отримання першої та другої атестації (календарного контролю).

Зверніть увагу!

✓ Будь-які роботи, подані після **дедлайну** не зараховуються і не перескладаються. Водночас, якщо контрольні заходи пропущені з поважних причин

(хвороба або інші вагомі життєві обставини), студенту надається додаткова можливість їх складання.

✓ Будь-які роботи з наявним плагіатом і порушенням академічної доброчесності не зараховуються і не перескладаються.

✓ Штрафних балів з дисципліни не передбачено.

✓ Студентам можуть нараховуватись **заохочувальні бали** за такі види наукової та дослідної роботи (при цьому, навіть за відсутності таких балів студент має можливість набрати максимальний рейтинг):

- проведення науково-дослідної роботи в рамках предмету курсу, результати якої представлено у вигляді опублікованої (рекомендованої до друку) наукової статті або результати якої представлено у вигляді опублікованих (рекомендованих до друку) тез доповіді на науковій/науково-практичній конференції (ваговий бал – до 10).

✓ Відвідування занять не є вільним – для допуску до заліку студент має відвідати **щонайменше 60% лекційних занять**. Водночас, бали за присутність на лекціях та практичних заняттях не додаються.

✓ **Політика та принципи академічної доброчесності** визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>. Н

✓ **Норми етичної поведінки студентів і працівників** визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: експрес-опитування, опитування за темою заняття, доповіді на практичних заняттях, розв'язання задач і ситуацій, МКР, тест тощо. Календарний контроль (атестація): проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.

Семестровий контроль: залік

Умови допуску до семестрового контролю: семестровий рейтинг не менше 51 балів.

Рейтинг студента складається з балів, що він отримує за:

- 1) 2 доповіді на практичних заняттях, розв'язання задач і ситуацій;*
- 2) МКР*
- 3) Експрес опитування на лекційних та/або практичних заняттях.*

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання:

1. Рейтинг студента з дисципліни складається з балів, що він отримує за:

відвідування лекції (9 лекційних занять).

виконання завдань на практичних заняттях (9 занять - доповіді по темах занять, відповіді на запитання, розв'язування задач тощо);

виконання контрольних робіт (4 експрес-контроля на лекціях);

виконання модульної контрольної роботи (МКР).

2. Критерії нарахування балів.

2.1. Відвідування лекцій (присутність – 2 бали; відсутність – 0 балів).

2.2 Виконання завдань на практичних заняттях оцінюються в 5 балів кожна:

повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 10-8 балів;

достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями – 6-4 бали;

неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки – 2 бали;

відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» – 1 бал.

2.3 Експрес-контрольні роботи оцінюються в 10 балів кожна:

повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 10 балів;

достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями – 8 балів;

неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки – 6 балів;

відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» – 2 бали;

завдання відсутнє – 0 балів.

2.4. Виконання модульної контрольної роботи оцінюється у 20 балів за такими критеріями:

творчий підхід до розкриття проблеми – 20-18 балів;

глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція – 18-14 балів;

обґрунтоване розкриття проблеми з певними недоліками – 12-10 балів;

розкриття проблеми з суттєвими недоліками – 8-1 бал;

завдання відсутнє – 0 балів.

Заохочувальні бали (до 20) студент може отримати за участь у науково-практичній конференції, тощо.

2.6. Якщо студент не згоден з оцінкою, він може скласти залік на 100 балів (попередній рейтинг анулюється):

«відмінно» – повна відповідь (не менше 95% потрібної інформації) – 95-100 балів;

«дуже добре» – не менше 90% потрібної інформації – 85-94 балів

«добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями – 75-84 балів;

«задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки – 60-74 бали;

«незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» – 0 балів.

Іспит складається на основі екзаменаційних білетів, затверджених на засіданні кафедри теоретичної та прикладної економіки.

3. Умовою першої атестації є отримання не менше 15 балів. Умовою другої атестації – отримання не менше 60 балів.

4. Сума рейтингових балів, отриманих студентом протягом семестру, переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею. Якщо сума балів менша за 60, студент виконує залікову контрольну роботу. У цьому разі сума балів за виконання залікової контрольної роботи переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею у п. 8.

Сума отриманих балів переводиться згідно з таблицею нижче:

<i>Бали (RD)</i>	<i>Оцінка</i>
<i>100...95</i>	<i>Відмінно</i>
<i>94...85</i>	<i>Дуже добре</i>
<i>84...75</i>	<i>Добре</i>
<i>74...65</i>	<i>Задовільно</i>
<i>64...60</i>	<i>Достатньо</i>
<i>Менше 60</i>	<i>Незадовільно</i>
<i>Не виконані умови допуску до заліку</i>	<i>Не допущено</i>

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

У системі кампус знаходиться перелік питань до заліку та приклади задач

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено ст.викладачем кафедри теоретичної та прикладної економіки, к.е.н., Обелець Т.В.

Ухвалено кафедрою теоретичної та прикладної економіки (протокол № 1 від 31.08.2020)

Погоджено Методичною комісією факультету менеджменту та маркетингу (протокол № 1 від 16.09.2020)

Затверджено Вченою Радою Фізико-технічного інституту (протокол №11 від 26.11.2020)